

[Indenrigsministeren.]

Der er heller ikke mange bemærkninger at svare på.

Det ærede medlem hr. Carl Petersen fremdrog en række forhold, som måtte bringes i orden, før et lovforslag som dette kunne fremsættes. Så vidt vi i ministeriet har kunnet overse det, mener vi, at der er taget hensyn til alle disse forhold, og at det ligger klart, hvordan overgangen skal foregå. Det er rigtigt, at folketinget for så vidt kun har at sige ja eller nej til et sådant lovforslag, idet man jo herfra ikke kan pålægge hverken amtskommunen eller Skjern kommune at gå ind på andre forhold end dem, som de frivilligt har truffet overenskomst om; og det, som ministeriet har skullet, var altså at påse, at denne overenskomst var oprettet på en forsvarlig måde, og at de forskellige spørgsmål, der kunne rejse sig, blev rigtigt løst. I lovforslaget og de ledsagende bemærkninger er der givet udtryk for, at alle disse ting er taget i betragtning, så vidt det da er muligt.

Der er blevet vekslet nogle bemærkninger om skatterne på fast ejendom. Vi ved alle sammen, at man i købstæderne har fastere regler for, hvordan disse skatter udskrives, end man har i sognekommunerne, men som nævnt i lovforslaget er der fastlagt en ramme, som over en række år vil give en gradvis tilpasning til den nye udskrivningsform. I bemærkningerne til lovforslaget vil man finde en opgørelse over, hvor store ejendomsskatterne vil blive i sammenligning med deres hidtidige størrelse; til at begynde med bliver der ikke nogen stor forskel; forskellen vil først komme efterhånden, og i den mellemliggende tid må man tænke sig at kommunens økonomi har tilpasset sig til de ændrede forhold.

Jeg takker som sagt for tilslutningen og håber, at vi kan få lovforslaget gennemført ret hurtigt. Vi anser tidspunktet for Skjern kommunes oprettelse til købstad for at være heldigt valgt, idet man kan begynde med at gå ind i en ny kommunal 4-årig periode, og der bliver i tiden indtil 1. april et passende tidsrum til at ordne de praktiske forhold, inden byen går ind under sin nye status.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer m. v.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 697, fremsættelsen i tidenden sp. 1011).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Aage Knudsen: Det foreliggende forslag til lov om foretagelse af visse ekspropriationer kan ikke give mig anledning til mange bemærkninger, idet et lovforslag af samme indhold gennem en længere årrække hvert år er blevet vedtaget her i tinget. Lovforslaget bemyndiger ministeren for offentlige arbejder til at foretage ekspropriationer til statsbanernes, post- og telegrafvæsenets og de koncessionerede telefonselskabers nyanlæg og udvidelser af stationsbygninger, telefoncentraler, sporanlæg og ledningsanlæg m. v., alt for så vidt der er givet bevilling hertil på finanslov og tillægsbevillingslov for finansåret 1958-59. Der er sikkert enighed om, at loven er nødvendig, og jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Peter Larsen: Vi kan fra venstres side anbefale det foreliggende lovforslag. Det er jo enslydende med tidligere lovforslag af samme art, og loven er en nødvendig forudsætning for, at udviklingen på de områder, lovforslaget omhandler, kan finde sted.

Jeg vil imidlertid gerne i forbindelse med dette ekspropriationslovforslag benytte lejligheden til mere generelt at rejse spørgsmålet om reglerne for foretagelse af ekspropriationsforretninger både her og på andre områder. Vi ved, at grundreglerne for disse ekspropriationsforretninger findes i den gamle forordning af 1845. Vi er også vidende om, at en række mindre ændringer i en række love af forskellig art har gjort denne forordning anvendelig i vor tid.

Sidste gang blev den ændret i 1928, og det er bl. a. det forhold, der danner grundlaget for denne lov. Man vil se af bemærkningerne til 1928-loven, at man dengang fra

[Peter Larsen.]

forskellig side ønskede at gå videre, men at man fra ministeriets side dengang ikke mente, at der var grundlag for en mere omfattende generel lovgivning af denne art. Man kan vel i og for sig også sige, at det er imponerende, at disse 112-årige bestemmelser stadig har vist deres egnethed, men det er alligevel et spørgsmål, om tiden ikke nu er løbet fra disse bestemmelser. Det er jo ikke muligt for borgerne ud af denne gamle forordning at læse om de rettigheder, de har, når det rrejer sig om ekspropriationsforretning.

Nu blev der for få år siden nedsat en kommission, som skulle tage de spørgsmål op, der skulle danne grundlag for en ny lovgivning, og derfor vil jeg gerne spørge den højtærede minister, hvor langt man er nået i den kommission, der beskæftiger sig med disse forhold.

Den udvikling, vi er inde i, kræver på mange områder et stort antal ekspropriationssager, og der ligger store erhvervs-mæssige interesser her, som vi stadig må holde os for øje. Den ny grundlovs bestemmelser vedrørende disse forhold er også ændret, således at også det må kræve en mere klar retningslinje for disse områder. Venstre anser det for nødvendigt at få en revision af hele denne lovgivning, og vi vil derfor gerne benytte denne lejlighed til at henstille til den høje regering, at den sørger for, at arbejdet i ekspropriationskommissionen afsluttes snarest, således at vi på disse områder hurtigt kan imødesee en anden og mere omfattende lovgivning.

Thestrup: Også fra mit partis side kan vi naturligvis give tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Jeg vil meget gerne understrege de bemærkninger, der er fremført af det ærede medlem hr. Peter Larsen. Jeg vil endda gå et lille skridt videre og sige, at efter min opfattelse er de nugældende bestemmelser i virkeligheden forældede, og det er også mit indtryk, at der er ved at vokse en misfornøjelse op rundt omkring. Det giver sig udslag i en ganske overordentlig stor mængde retssager. Ofte udsættes de former, hvorunder ekspropriation finder sted, for meget kraftig kritik fra mange sider. Vi har bl. a.

mødt det herinde, da der foretoges store ekspropriationer til Kastrup lufthavn.

Også jeg vil derfor spørge den højtærede minister, hvor længe vi skal vente, inden vi får en ny lov på dette område. Så vidt jeg ved, sidder der en kommission og behandler denne sag. Jeg vil meget henstille, at denne kommission snart bliver færdig med sit arbejde.

Morten Larsen: Den udvikling, der foregår i vort land, en udvikling, der også fremover vil kræve en udbygning på mange områder, gør det nødvendigt, at vi har en lov som den foreslåede.

I troen på, at loven vil blive administreret med al rimelig hensyntagen til såvel de mennesker, som ekspropriationerne kommer til at berøre, som til de offentlige midler, der skal bruges i forbindelse hermed, skal jeg på mit partis vegne anbefale det foreliggende lovforslag.

J. M. Pedersen: Også jeg kan på mit partis vegne give tilsagn om støtte til gennemførelse af det foreliggende lovforslag. Det er en genganger fra tidligere år, og vi anser forslaget for nødvendigt.

Jeg vil gerne tilslutte mig de ønsker, det ærede medlem hr. Peter Larsen gav udtryk for. Jeg tror nok, det er nødvendigt, at vi får set på disse forhold.

Alfred Jensen: Som lovgivningen er, er en sådan årlig lov jo en nødvendighed. Vi er indforstået hermed og kan anbefale forslaget, som det foreligger.

Ministeren for offentlige arbejder (Lindberg): Jeg vil gerne takke alle de ærede ordførere for den ubetingede tilslutning, der er givet til det foreliggende lovforslag om ekspropriationer.

På foranledning af de bemærkninger, der er gjort af det ærede medlem hr. Peter Larsen og det ærede medlem hr. Thestrup med tilslutning fra den ærede ordfører for retsforbundet, skal jeg sige, at det er rigtigt, hvad det ærede medlem hr. Peter Larsen var inde på, at der er nedsat en kommission netop med det for øje at forenkle hele spørgsmålet og modernisere, kan man sige, bestemmelserne om ekspropriation.

[Ministeren for offentlige arbejder.]

Jeg var forberedt på, at spørgsmålet ville blive rejst om, hvor langt man var fremme med arbejdet i denne kommission, og det har jeg derfor ladet undersøge nærmere. Det ligger sådan, at kommissionen i første omgang har beskæftiget sig med — hvilket jo er naturligt — at prøve at finde ud af, hvor mange steder der i lovgivningen fandtes ekspropriationsbestemmelser, altså prøvet at kortlægge hele det område, hvorpå sådanne bestemmelser kunne tænkes at findes. Det har vist sig, at der findes ekspropriationsbestemmelser inden for 70 forskellige love i den danske lovgivning. Kommissionens opgave er at prøve at sammenligne alt dette i én lov og at forenkle det så meget som muligt. Men jeg tror, at de ærede ordførere, der har været inde på spørgsmålet om, hvordan det gik med arbejdet i denne kommission, forstår, at når det er så omfattende et materiale, vil det nødvendigvis tage nogen tid at komme igennem det. Dertil kommer drøftelserne i kommissionen af, hvordan man skal stille det op i fremtiden.

Jeg kan altså ikke sige noget bestemt om, hvornår denne kommission kan være færdig, men jeg kan love de ærede ordførere, som har spurgt om dette, at jeg gerne skal tage en samtale med formanden i kommissionen og pålægge ham at gøre, hvad der er muligt for at fremme arbejdet, således at man snarest kan afslutte det med en betænkning, som så kan danne grundlaget for en lovgivning på dette område.

Jeg vil dog gerne — særlig i anledning af det ærede medlem hr. Thestrups bemærkninger om de mange retssager — gøre opmærksom på, at inden for det område, vi her beskæftiger os med, altså statsbanerne, postvæsenet og telefonvæsenet, drejer det sig mig bekendt om meget få retssager. Jeg tror ikke, der i øjeblikket løber mere end højst en eller to retssager, men derfor kan der selvfølgelig godt inden for en række andre områder være retssager i gang angående ekspropriationer. Man kan imidlertid ikke være 100 pct. sikker på, at vi, fordi vi får en ny lovgivning, bliver fri for sådanne retssager. Det ved vi ikke noget om, før vi har prøvet den nye lov. Det er imidlertid mit håb, at man vil få en betænkning, der kan danne grundlag for en lov-

givning, som giver anledning til det mindst mulige antal retssager. Men helt at komme bort fra retssager i forbindelse med ekspropriationer bliver vel nok vanskeligt.

Thestrup: Jeg vil gerne takke den højtærede minister for det løfte, han har givet her. Det er i og for sig ikke så meget det at komme bort fra retssager, jeg er interesseret i; det er mere det, at den nye regel, vi har fået i grundloven, skal få så stor betydning som muligt derigennem, at selve ekspropriationen kommer til at foregå under virkelig tilfredsstillende former.

Det er måske rigtigt nok, som ministeren sagde, at det ikke så meget er på dette område, der har foreligget retssager. Der, hvor jeg navnlig har mødt det, er vedrørende vejekspropriationer. Der er kommet en lov og et cirkulære fra den højtærede ministers ministerium om, hvordan loven skal praktiseres. Jeg blev, da jeg læste dette cirkulære igennem — det må jeg måske have lov at sige, skønt det ikke direkte vedrører dette forhold — noget forundret over, at det med hensyn til den fremgangsmåde, som disse taksationskommissioner skal anvende, ikke deri er angivet, hvad der efter min mening ville være naturligt, at proceduren skal foregå i alt fald nogenlunde efter de regler, der gælder for retssager. Det er nemlig det, folk vil have. De vil have en adgang til i disse tilfælde at kunne komme frem med deres forskellige anker og få dem behandlet og få anledning til at føre bevis for, at det virkelig er således, som de siger. Hvis man virkelig fik en lov efter disse linjer, tror jeg, man ville undgå retssager, så ville der blive helt anderledes tilfredshed med disse ekspropriationer og med den måde, hvorpå de foregår.

Vi kan alle se, at der i og for sig er noget ubehageligt ved at skulle tage ejendomme fra folk, men det er jo nødvendigt. Men når det skal ske, må det efter min mening ske med størst mulig hensyntagen til folk, således at man er sikker på, at de folk, fra hvem man tager deres ejendomme, i alt fald ikke får for lidt for dem.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Den næste sag på dagsordenen var :

Første behandling af forslag til lov om sundhedskontrol med planteskoleplanter.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 621, fremsættelsen i tidenden sp. 969).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Chr. Thomsen: Det falder mig let at anbefale dette lovforslag, for da vi sidst havde loven om bekæmpelse af farlige plantesygdomme til revision, blev der fra Erhvervsrådet for Gartneri og Frugtavl rettet anmodning til det af tinget nedsatte udvalg om, at ministeren måtte få bemyndigelse til at lade foretage den fornødne kontrol. Der var dengang megen sympati for dette i udvalget, men man veg tilbage for at gennemføre det i forbindelse med revisionen af nævnte lov.

Jeg finder det naturligt, at man får en lovfæstet vækstkontrol. Forholdet er det, at Planteskoleejerforeningen foretager en kontrol, som er frivillig, som de selv foranstalter, og som vel omfatter 90 pct. af planterne, og det er derfor naturligt, at de sidste 10 pct. kommer med ind under kontrollen. Det må være en fordel for dem, som skal købe planter, for kunderne, at de ved, at alle planter har været under vækstkontrol, og det siger sig selv, at det giver en bedre sygdomskontrol, når alle planter er med. Endelig er forholdet det, at danske planteskoler efterhånden har oparbejdet en ikke ubetydelig eksport, og at i alt fald en del af landene kræver oprindelsescertifikat, fordi ikke alle planteskoler er underkastet kontrol. Når man får en ensartet kontrol hele landet over, vil man kunne meddele dette til de lande, der kræver oprindelsescertifikat, og så skulle det være muligt at blive fri for dette meget omstændelige maskineri og få det hele klaret på en lettere og smidigere måde. Det bør vel også nævnes, at dyrkerne selv skal betale den fornødne kontrol.

En lov af den karakter, som der her er tale om, kan ifølge sagens natur aldrig være andet end en bemyndigelseslov. Det er ikke muligt i en lov at fastlægge rammerne for, hvorledes man skal udrydde en eller anden sygdom. Det kan og det må ikke være andet end en bemyndigelseslov,

og andet er heller ikke meningen med forslaget.

Jeg kan på mit partis vegne anbefale lovforslaget til en hurtig og velvillig behandling.

Henry Hansen: Den højtærede landbrugsminister motiverede sit forslag med, at langt den største del af planteskolerne i forvejen frivilligt er gået med til sundhedskontrol med planterne, og så må også de andre med. Jeg synes ikke, det er nogen god motivering. Fordi 80 pct. af en befolkningsgruppe frivilligt går med til en ting, behøver det ikke at være rimeligt at tvinge de resterende 20 pct. med. Da loven om bekæmpelse af farlige plantesygdomme og skadedyr var til behandling i foråret, drøftede man i det nedsatte udvalg også den tvungne kontrol med planteskoleplanter, men den daværende højtærede landbrugsminister frarådede at gennemføre noget sådant. Når den nuværende højtærede landbrugsminister fremsætter lovforslaget, må det vel tages som udtryk for, enten at han er venligere stemt over for den tvungne kontrol end sin forgænger, eller at han ikke har kunnet modstå presset fra organisationerne.

Det må indrømmes, siger den højtærede minister i sin skriftlige fremsættelse, at lovforslaget er vidtgående, Ja, det er vidtgående, og derfor er mit parti betænkelig ved at være med til at gennemføre det. Jeg vil dog ikke afvise forslaget; vi er selvfølgelig rede til at medvirke til en saglig udvalgsbehandling, men indtil en sådan har fundet sted, vil vi vente med at tage endelig stilling til lovforslaget.

Adam Møller: Det foreliggende lovforslag tilsigter, at der føres kontrol med et område, der hidtil har været uberørt af lovgivningsmagten. Det er altså lovgivningsmæssigt set et jomfrueligt område, vi bevæger os ind på, og det er derfor forståeligt, at den højtærede landbrugsminister betegner forslaget som vidtgående.

Ved sådanne afgørelser af vidtgående karakter er der foruden de bevæggrunde og følelser, der tilskynder til handling, også brug for en fornuftig overvejelse af følgerne, for der siges ja. Den foregående højtærede landbrugsminister turde ikke sige ja, da der